

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100371

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-06-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковлева Вікторія Сергіївна

2. Yakovleva Viktoriia S.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-05-2023

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Київський апеляційний суд

Код за ЄДРПОУ: 42258617

Місцезнаходження: вул. Солом'янська, 2а, м. Київ, 03110, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.502.006

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.81

Тема дисертації:

1. Кримінологічна характеристика та запобігання втручанню у діяльність судових органів
2. Criminological characteristics and prevention of interference in the activities of judicial bodies

Реферат:

1. Дисертація є кримінологічним дослідженням кримінальних правопорушень, передбачених ст. 376 КК України та пов'язаних із втручанням у діяльність судових органів. У роботі з'ясовано нормативно-правове забезпечення стандарту незалежності судових органів, виділено його рівні, досліджено кількісні та якісні показники указаних кримінальних правопорушень, надано кримінологічну характеристику особи правопорушника, який втрутився у діяльність судового органу, розроблено типологію останнього, виділено особливості детермінації представлених посягань у сфері правосуддя, запропоновано низку перспективних напрямів і заходів їх запобігання. Стан цих кримінальних правопорушень характеризується збільшенням їх

рівня протягом 2013–2022 рр. Щороку обліковується до 200 таких фактів. Коефіцієнт інтенсивності втручання у діяльність судових органів за указаний період збільшився майже у 10 разів. Його динаміка є негативною, про що свідчить збільшення як абсолютних, так й відносних показників. Рівень цих правопорушень і рівень судимості за них не відбиває справжніх тенденцій їх поширеності, відтворення й загалом криміналізації сфери правосуддя в Україні. Втручання у діяльність судових органів віднесено до особливо високолатентних злочинів. На один подібний облікований випадок приходиться щонайменше 51 необлікований. Латентність має переважно штучний характер. Основними причинами латентності вважаються: низька ефективність правоохоронних органів щодо виявлення та розслідування цих правопорушень; пасивність ВРП; небажання суддів-потерпілих афішувати фактами втручання у їх діяльність. Узагальнений кримінологічний образ правопорушника, який втрутився або може втрутитись у діяльність судового органу, – це чоловіки віком 29–39 років, рідше 40–54 роки, мають повну вищу і базову вищу освіту, громадяни України, українці за національністю. Трендом останніх років є збільшення фактів посягання на незалежність суддів з боку громадських активістів й членів громадських організацій. Нерідко має місце злочинна співучасть сторони у справі з адвокатом, у групі за попередньою змовою. Вплив на суд здійснюється за різними провідними мотивами, які властиві різним категоріям злочинців: від уникнення підсудним відповідальності – до корисливих й кар'єристських мотивів. Детермінацію втручання у діяльність судових органів утворюють дві групи взаємопов'язаних між собою криміногенних чинників – зовнішніх і внутрішніх. Вони доповнюються різними видами професійної віктимності суддів та їх віктимною поведінкою. Зовнішні криміногенні чинники охоплюють: нестабільність соціально-економічної ситуації в державі; політичний вплив на відправлення правосуддя; неефективність діяльності правоохоронних органів; корупцію в органах державної влади і органах місцевого самоврядування; обмеженість правової культури і правосвідомості громадян; скудність морально-етичних та професійних якостей деяких адвокатів і журналістів; недосконалість чинного законодавства України та ін. До внутрішніх криміногенних чинників, що зумовлюють учинення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 376 КК України, віднесено: забезпечення не у повному обсязі соціальних гарантій незалежності суддів; прорахунки у кадровому, фінансовому, матеріально-технічному забезпеченні роботи судових органів; недоліки судового реформування; недостатній рівень суддівської етики; корупцію у сфері правосуддя; відсутність належної охорони судів і особистої безпеки суддів; недоліки у діяльності суддівського врядування й самоврядування; слабку комунікацію судових органів із ЗМІ та громадянським суспільством тощо. Структура запобігання указаному явищу складається із заходів загальносоціального, спеціально-кримінологічного та віктимологічного запобігання. Загальносоціальне запобігання визнано основним. Воно включає такі напрями діяльності: посилення гарантій незалежності суддів; судове реформування; реформування суміжних із правосуддям сфер та органів. Спеціально-кримінологічне запобігання зазначеним посяганням на незалежність суддів утворюють заходи кримінологічної профілактики, відвернення і припинення. Перші класифіковано за їх характером на організаційно-управлінські, інформаційні, нормативно-правові та технічні. Віктимологічна профілактика втручання у діяльність судових органів виражається у посиленні віктимологічної поінформованості суддів, підвищенні їх професійного рівня, віктимологічних знань, умінь і навичок; широкому обговоренні проблеми посягань на судову незалежність у колективах судів; проходженні суддями спеціальних тренінгів щодо зменшення їх віктимної уразливості та недопущення повторної віктимізації тощо.

2. The dissertation is a criminological study of criminal offenses provided for by Art. 376 of the Criminal Code of Ukraine and related to interference in the activities of judicial bodies. The work clarified the normative and legal support of the standard of independence of judicial bodies, identified its levels, investigated the quantitative and qualitative indicators of the specified criminal offenses, provided the criminological characteristics of the offender who interfered in the activities of the judicial body, developed a typology of the latter, highlighted the peculiarities determination of the presented encroachments in the sphere of justice, a number of promising directions and measures for their prevention are proposed. The state of these criminal offenses is characterized by an increase in their level during 2013–2022. Every year up to 200 such facts are recorded. The coefficient of intensity of intervention in the activities of judicial bodies increased almost 10 times during the specified period. Its dynamics

are negative, as evidenced by an increase in both 7 absolute and relative indicators. The level of these offenses and the level of convictions for them do not reflect the true trends of their prevalence, reproduction and, in general, criminalization of the sphere of justice in Ukraine. Interference in the activities of judicial bodies is classified as a particularly highlatency crime. There are at least 51 unaccounted for one such registered case. Latency is mostly artificial. The main reasons for latency are considered to be: low efficiency of law enforcement agencies in detecting and investigating these offenses; passivity of GRP; reluctance of aggrieved judges to publicize the facts of interference in their activities. A generalized criminological image of an offender who interfered or may interfere in the activities of a judicial body – these are men aged 29-39 years, rarely 40-54 years old, have complete higher and basic higher education, citizens of Ukraine, Ukrainians by nationality. The trend of recent years is an increase in cases of 8 encroachment on the independence of judges by public activists and members of public organizations. Often there is criminal complicity of a party in a case with a lawyer, in a group based on a prior conspiracy. Influence on the court is carried out according to various leading motives, which are characteristic of different categories of criminals: from the defendant's avoidance of responsibility – to selfish and careerist motives. The determination of intervention in the activities of judicial bodies is formed by two groups of interrelated criminogenic factors – external and internal. External criminogenic factors include: instability of the socio-economic situation in the state; vulnerability of the financial system; political influence on the administration of justice; inefficiency of law enforcement agencies; corruption in state authorities and local self-government bodies; limited legal culture and legal awareness of citizens; lack of moral and ethical and professional qualities of lawyers and journalists; imperfection of the current legislation of Ukraine, etc. To the internal criminogenic factors that lead to the commission of criminal offenses provided for in Art. 376 of the Criminal Code of Ukraine, attributed to: provision of social guarantees of independence of judges not in full; miscalculations in personnel, financial, material and technical support for the work of judicial bodies; shortcomings of judicial reform; insufficient level of judicial ethics; corruption in the sphere of justice; lack of proper security of courts and personal security of judges; shortcomings in the activity of judicial governance and self-governance; weak communication of judicial bodies with mass media and civil society, etc. The structure of prevention of this phenomenon consists of general social, special criminological and victimological prevention measures. General social prevention is recognized as basic. It includes the following areas of activity: strengthening guarantees of independence of judges; judicial reform; reforming spheres and bodies related to justice. Special criminological prevention of the specified encroachments on the independence of judges form measures of criminological prevention, diversion and termination. The first are classified according to their nature into organizational and managerial, informational, regulatory and technical. Victimological prevention of intervention in the activities of judicial bodies is expressed in strengthening the victimological awareness of judges, increasing their professional level, victimological knowledge, skills and abilities; broad discussion of the problem of encroachments on judicial independence in collectives of courts; passing of special trainings by judges on reducing their victim vulnerability and preventing revictimization, etc

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колодяжний Максим Геннадійович
2. Kolodiazhnyi Maksim Gennadiyovych

Кваліфікація: 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дикий Олег Вікторович
2. Dykyj Oleg Viktorovich

Кваліфікація: 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлов Юрій Володимирович
2. Orlov Yuriy Volodimirovich

Кваліфікація: 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Сектор науки:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Голіна Володимир Васильович
2. Golina Volodimir Vasyliyovich

Кваліфікація: 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Сектор науки:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шрамко Сабріє Сейтжеліївна
2. Shramko Sabriie S

Кваліфікація: 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:**

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Данильченко Юрій Броніславович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Данильченко Юрій Броніславович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.